

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldu>

Lvgdvni, 1585

De errore illorum qui dicunt ecclesiam idololatrare circa Sanctos, &
imagines Sanctorum. Cap. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

re altari, vel aliis rebus sacris, vel contrectare res sacras, vel inquinare nos in loco, vel tempore sacro, vel violentiā inferre facto loco, vel cōmunia opera ibi exercere: de hoc timore legitur Gene. 28. Quā̄m terribilis est locus iste: nō est hic aliud, nisi domus Dei, &c. Malach. 2. Leui à facie nominis mei pauebat. Cui dominus sanctus sit, in sanctitate vult appropinquari ad eius ministeriū. Exo. 28. Aaron sanctificatus minister mihi. Qui vult Deum non ostendit sanctum ad ministerium eius in sanctitate appropinquando, ipse ostendet eū non sanctum pro immunitaria sua à Deo penā recipiendo. Leui. 10. Arreptis Nadab, & Abihu filij Aaron thuribulis imposuerunt ignem, & incensum deliquit offerentes coram domino ignem alienum, quod eis præceptum non erat: egressusque ignis à domino, deuorauit eos. Dixit quoque Moyses: Hoc est, quod locutus est dominus, Sanctificabor in illis qui appropinquant mihi. Non legitur Christum in Euāgelio in vita ista tantam iram per zelum ostēdisse, quantā ostendit in vidit, quod templo nō exhibebatur debira reuerentia. Ioan. 2. Matthæ. 22. Tunc impletum est illud, Zelus domus tuæ conturbauit me. Marci 10. legitur, q̄ non sinebat, vt quisquam transferret vultum per templum. 1. Cor. 3. Si quis templum Dei violauerit, disperdet illū Deus. Traditur de Pompeio, quod postquam illi qui cum eo erant prophanauerunt templum & stabulauerunt equos in porticu templi, nunquam post pugnauit quin vinceretur, qui hactenus fuerat fortunatissimus, & Heliodorus volens templum spoliare, diuinitus flagellatus est. 2. Machab. 3.

De errore illorum qui dicunt ecclesiam idololatrare circa Sanctos & imagines Sanctorum.

CAP. III.

Sequitur de errore illorum qui dicunt ecclesiam idololatrare quia ponit in ecclesiis imagines, & adorat diuersos sanctos. Qui error occasione potuit habere ex illo verbo Exo. 10. Nō facies tibi sculptile, neque omnē similitudinē, &c. Nō adorabis neque colēs. Item in Pl. Cōfundantur omnes qui adorant sculptibilia. Esther 3. legitur de Mardocheo, q̄ solus nō flectebat genua, nec adorabat Amā, eū omnes serui regis, qui in foribus palatii morabatur hoc faceret: sic enim eis præceperat imperator & Dan. 3. Tres pueri noluerunt adorare statuam Nabuchodonosor. Item Apoc. vlt. dixit angelus Ioan. cum cecidisset ad pedes eius, vt eum adoraret, Vide ne feceris: cōseruus tuus sum, & cōfratrum tuorum. ¶ Sed cōtrarium manifestē ostenditur ex hoc q̄ dominus imagines Cherubin præcepit fieri, Exo. 25. Esaias vidit dominū sedentem super solium excelsum. Esa. 6. Serap

habant super illud. & Ezech. vidit imaginés quatuor animaliu.
 Ezech. 1. & Apocalyp. 4. Quas figuras sicut sancti minoris literis
 scripserunt, quantum ad illos qui legé sciunt: sic picturis, vel scul-
 pturis quasi grossis literis scribi potuit, quantum ad laicos qui le-
 gere nesciunt. Sicut enim scriptura litera sunt clericorú: ita pi-
 cturae vel sculpturae litera laicorum. Licet ergo ecclesia habere
 imagines: nec est hæc reuocatio idololatriæ, sed potius reuoca-
 tio ab idololatria. Et sicut dominus voluit sibi sacrificia fieri, vt
 filios Israël reuocaret à sacrificiis, quæ idólis fiebant: ita imagines
 solebant fieri diis; qui colebantur, volens ecclesia homines ab
 hoc reuocare, voluit imagines fieri in ecclesia, ad memoran-
 dum facta memoria digna. Dama. Quia nō omnes noscunt li-
 teras nec lectioni vacant, partes excogitauerunt velut quosdam
 triumphos imaginibus scribere. Prohibuit autem Moyses fie-
 ri sculprile, vel similitudinem falsorum deorum, ad adorandum
 vel colendum. Vnde subdidit: Non adorabis ea, neque coles.
 Nec fuit intentio sua prohibere omnino, vt nulla similitudo fie-
 ret, vel nullum sculprile, eum ipsemet contrarium fecerit, vt in
 Cherubin: Exo. 15. Adoratio verò quam Moyses prohibuit fie-
 ri creaturæ, adoratio latriæ fuit, non adoratio doliæ. Ad illud
 verò, quod dixit Angelus Ioanni, Vide ne feceris: dicendum
 est, quòd hoc dixit, vt daret exemplū humilitatis, exemplū scili-
 cet refugiendi honorē huius, eum alicui exhibent: vel ad osten-
 dendū sublimitatē humanæ naturæ in Christo sublimata. Greg.
 Timet angelus adorari ab humana natura, quam videt in Deo
 sublimatam. Vel quia periculosa est talis adoratio propter faci-
 lem declinationem in idololatriam. Vnde Aug. loquens de an-
 gelis venientibus ad Abraham: Duplici, inquit, de causa aliquis
 est arcendus à bono: vel propter maius bonū aggrediendum, vt
 Deus reuocauit volentem sepelire patrem suū. Matt. 8. Vel pro-
 pter facilem declinationem in malum. Et notandum quòd spi-
 rituales substantiæ, licet corporeæ nō sint, tamen figurari pos-
 sunt corporeis imaginibus illarum rerum, in quibus quandoq;
 leguntur apparuisse: vt angeli qui apparuerunt Loth & Abra-
 ham, assumptis corporibus humanis in figura humana depin-
 guntur. Item notandum quòd propter hoc quia angelus satha-
 ne transfiguratur se in angelum lucis, vel in speciem Christi, si
 appareat aliquis alicui in specie angeli vel Christi, & nō cōstet
 ei cui apparet, an sit angelus vel Christus, adorare potest Chri-
 stum simpliciter, vbicunq; ipse sit recognoscendo eū filium Dei
 æternum, omnipotentem: non tamen debet adorare eum in eo

qui ei apparet, nisi sub conditione, scilicet si ipse est Christus. Matth. 24. Si quis dixerit vobis, Ecce hic est Christus vel illic, nolite credere. Itē exhibere potest debitam reuerentiā omnibus beatis angelis Dei vbiq; sint: illi verò qui apparet non simpliciter, sed sub conditione, scilicet si est de beatis angelis Dei.

De oratione. PARS VII. que habet decem capitula.

De ordine dicendorum de oratione. Et de diuersis acceptionibus huius nominis Oratio. CAP. I.

Post patriā & duliā tractabitur de oratione. Ab eo enim cultū patriæ, vel duliæ impendimus oratione beneficiū impetramus. Et honor patriæ vel duliæ efficacē reddit orationem secundū illud Eccl. 35. Qui adorat Deum in oblatione, suscipietur: & deprecatio illius vsq; ad nubes appropinquabit. Præterea oratione quodammodo Dei maiestatem profitemur: dum pro defectibus nostris supplendis, ad eū quasi ad fontem bonitatis orando recurrimus. Itē cum ab eo postulamus ea quæ soli potentiæ diuinæ possibilis sunt, & soli liberalitati diuinæ congruunt, vt est collatio regni celestis. ¶ De oratione verò hoc modo tractabitur. & primo ponetur diuersæ acceptiones huius nominis oratio. Secūdo, eius descriptiones. Tertio, cōmēdationes. Quarto, agetur de præparatione orationis. Quinto, de impedimentis eius. Sexto, ostēdetur quādo sit orandū. Septimo, vbi orandum. Octauo, quomodo orandū. Nono, quid orandū. Decimo, agetur de speciebus orationis. ¶ Circa primū norandū, q̄ oratio quandoque dicitur esse opus bonum. Vnde super illud 1. Thess. vlt. Sine intermissione orate, dicit Glo. Semper orat, qui semper bene agit. Quandoq; verò dicitur iustitia seu bonitas hominis, quæ apparet Deo in filiis eius quasi quædam imago Dei, habet quasi vim orationis apud Deum: sicut & apparitio filij Dei coram patre suo, est quasi oratio pro nobis. Hebr. 9. Iesus introiit in celum, vt appareat nunc vultui Dei pro nobis. Sic sumitur, Orate, in Gloss. super illud 1. Thess. vlt. Sine intermissione orate, &c. Iustus nunquam desinit orare, nisi desinat iustus esse. Bernardus ad fratres de monte Dei, specialiter dicit de charitate Dei, à qua maxime est bonitas in anima, q̄ ipsa est oratio nōquam deficiens. Charitas, inquit, quæ nunquam deficit, ipsa est sine intermissione oratio. Et subdit: Est enim quædam ingis bonitas mentis, & bene compositi animi, & ad patrem Deum in filiis Dei bonitatis quædam similitudo. Quandoq; oratio dicitur petitio boni, siue dirigatur ad Deū, siue ad angelos, siue ad Sanctos: sic litania oratio est, vel orationes. Quandoq; verò strictius sumit